

Päähaku, taiteiden tutkimuksen kandiohjelma

Valintakoe 14.5.2018 klo 13.00–17.00

Kirjoita henkilö- ja yhteystietosi tekstaamalla.

Kirjoita nimesi latinalaisilla kirjaimilla (abcd...), älä esimerkiksi kyrillisillä kirjaimilla (абгд...).

Jos sinulla ei ole suomalaista henkilötunnusta, kirjoita sen asemesta syntymäaikasi.

Kirjoita henkilötietosi kaikille sivuille.

Sukunimi	
Kaikki etunimet	
Henkilötunnus	
Sähköpostiosoite	
Puhelinnumero	

Tarkista sivunumeroiden avulla, että olet saanut kaikki sivut.

Kirjoita alla olevaan laatikkoon nimikirjoituksesi merkinä siitä, että olet tarkistanut edellä mainitut asiat.

Nimikirjoitus	
---------------	--

Jos haluat, että tehtäviin kirjoittamasi vastaukset arvostellaan, jätä alla oleva laatikko tyhjäksi.

Jos haluat, että tehtäviin kirjoittamiasi vastauksia ei arvostella, kirjoita alla olevaan laatikkoon teksti "*Haluan, että vastauksiani ei arvostella*". Tässä tapauksessa saat vastauksistasi nolla pistettä.

Arvostelusta luopuminen	
-------------------------	--

Nimi: _____

Henkilötunnus: _____

wvc

Lue huolellisesti kaikki ohjeet läpi

- Tarkista, että saamassasi koenipussa on kansilehden ja ohjesivujen (sivut 1–4) lisäksi:
 - erillinen aineisto-osio: Teksti 1 ja Teksti 2
 - kysymys- ja vastausosio (sivut 5–15)
 - optinen monivalintatehtävien vastauslomake
 - yksi ruutupaperiarkki omia muistiinpanoja varten (konseptipaperi)
- Tarkista, että olet kirjoittanut nimesi ja henkilötunnuksesi kaikkiin vastauslomakkeisiin ja rastinut monivalintatehtävien vastauslomakkeeseen (optinen vastauslomake) henkilötunnuksen mukaiset soikiot oikein.
- Kirjoita vastauksesi suomeksi tai ruotsiksi. Muilla kielillä kirjoitettuja vastauksia ei huomioida arvostelussa.
- Kirjoita kukin vastaus sille varattuun tilaan. Arvostelija ei huomioi merkintöjä, jotka ovat vastaukselle varatun tilan ulkopuolella.
- Kirjoita lyijykynällä ja selvällä käsialalla. Arvostelija tulkitsee tulkinnanvaraiset merkinnät vähiten pisteitä tuottavan vaihtoehdon mukaisesti.
- Voit luonnostella vastauksiasi ruutupaperille. Ruutupaperille tekemiäsi merkintöjä ei huomioida arvostelussa. Olet saanut yhden arkin ruutupaperia. Voit tarvittaessa pyytää lisää ruutupaperia valvojalta.
- Pidä koemateriaalisi niin, että lähelläsi istuvat hakijat eivät pysty katsomaan vastauksiasi ja merkintöjäsi.

Pisteyttäminen

Valintakoe pisteytetään asteikolla 0–100. Näet osakohtaiset pisteet tässä:

Osa	Voit saada	Sinut voidaan valita vain, jos saat
1	0–40 pistettä	vähintään 20 pistettä
2	0–60 pistettä	vähintään 30 pistettä
yhteensä	0–100 pistettä	vähintään 50 pistettä

Osassa 1 vastaat ennakkoon luetun materiaalin pohjalta tehtyihin monivalintakysymyksiin. Osa 2 perustuu ennakkoon lukemaasi artikkeliin sekä koetilaisuudessa jaettavaan kahteen tekstiin. Esseetehtävät mittaavat asiasisällön jäsentynyttä hallintaa sekä kykyä yhdistellä ja soveltaa ennakkoon luettua materiaalia koetilanteessa annettavaan aineistoon. Vastausten arvostelussa keskeisiä kriteerejä ovat asiasisältö, käsitteellinen selkeys, johdonmukaisuus ja kielellisen ilmaisun sujuvuus.

Jos haluat valvojan huomion

Jos haluat valvojan huomion, niin nosta kätesi. Valvoja tulee luoksesi. Kerro asiasi valvojalle hiljaisella äänellä.

Jos haluat käydä vessassa

Voit käydä vessassa valvojan saattamana. Valvoja saattaa vessaan vain yhden kokelaan kerrallaan.

Useimpien koesalien läheisyydessä on vain kaksijakoisen sukupuolijärjestelmän mukaisia vessoja. Tämän vuoksi sinua vessaan saattavan valvojan on oltava miespuolinen, jos haluat käydä miehille tarkoitettussa vessassa, ja naispuolinen, jos haluat käydä naisille tarkoitettussa vessassa.

Jos haluat käydä vessassa, toimi seuraavasti:

1. Tarkista, että koesalissa on vähintään kaksi valvojaa ja että vähintään yksi valvojista on sellainen, joka voi saattaa sinut vessaan. Jos nämä ehdot eivät täyty, odota, että tilanne muuttuu.
2. Käännä esiin tämän kansilehti- ja ohjesivun sivu 2, jossa on isolla fontilla merkintä WC, ja nosta sitten nippu pystyy teksti itsestäsi pois päin siten, että valvoja huomaa sinut ja tulee luoksesi. Odota kärsivällisesti. Valvoja ei välttämättä voi saattaa sinua vessaan heti. Valvoja ei myöskään välttämättä vie kokelaita vessaan samassa järjestyksessä, jossa kokelaat ilmoittivat tarpeestaan käydä vessassa.
3. Kun valvoja antaa sinulle merkin, kerää koepaperisi konseptiarkin sisälle ja jätä nippu pöydälle ja seuraa valvojaa vessaan.

Kun aiot palauttaa koepaperit

Kun aiot palauttaa koepaperit, järjestä paperit konseptiarkin sisälle samaan järjestykseen, jossa paperit sait.

Kun lähdet palauttamaan koepapereita, ota mukaasi kaikki tavarat, jotka olet istumapaikalle vienyt, jotta sinun ei tarvitsisi palata noutamaan kyseisiä tavaroita.

Palauta kaikki saamasi koepaperit, myös suttupaperit, salin etuosassa olevalle valvojalle.

Palauta kaikki paperit, vaikket olisikaan tehnyt joitakin tehtäviä tai mitään tehtäviä. Todista henkilöllisyytesi, kun palautat paperit. Tarvittaessa saat kokeen valvojalta erillisen todistuksen valintakokeeseen osallistumisesta.

OSA 1: Monivalintatehtävät (0–40 pistettä)

Vastaa monivalintatehtäviin (1–21) optisesti luettavalle vastauslomakkeelle. Valitse kunkin monivalintakohdan vaihtoehdoista yksi (1), joka lukemasi perusteella sopii väittämiin. Merkitse oikeana pitämäsi vaihtoehto rastittamalla (X). Käytä lyijykynää. Mikäli haluat korjata vastauksesi, pyyhi virheellinen vastaus pyyhkeellä huolellisesti pois.

Viidestä ensimmäisestä oikeasta vastauksesta et saa pisteitä. Viiden oikean vastauksen jälkeen saat 2,5 pistettä jokaisesta oikeasta vastauksesta. Vääristä vastauksista saat nolla pistettä. Vastaamatta jättäminen tulkitaan vääräksi vastaukseksi.

Jos valitset vastausvaihtoehdoista enemmän kuin yhden (1), tulkitaan tämä vääräksi vastaukseksi, vaikka yksi valituista vastausvaihtoehdoista olisikin oikea vastaus.

Vastaa kysymyksiin 1–4 seuraavan artikkelin mukaisesti:
Henry Bacon. Kohti vertailevaa tyylintutkimusta.

Vastaa kysymyksiin 5–10 seuraavan artikkelin mukaisesti:
Oiva Kuisma. Kauneus.

Vastaa kysymyksiin 11–13 seuraavan artikkelin mukaisesti:
Riina Maukola. Puhuva pää ja riikinkukkona röyhistelevä ruumis. Kristiina-kuningattaren fiktiivinen sankari-identiteetti kahdella kansallinäyttämöllä.

Vastaa kysymyksiin 14–18 seuraavan artikkelin mukaisesti:
Raita Merivirta. Salman Rushdien *Keskiyön lapset* ja sen kirjalliset perilliset länsimaisen historiankirjoituksen haastajina ja Intian historian uudelleenkirjoittajina.

Vastaa kysymyksiin 19–21 seuraavan artikkelin mukaisesti:
Pirkko Moisala. Etnomusikologian uudet haasteet.

Monivalintakysymykset

1) *Cinematics* on

- John Gibbsin mukaan kaikkien aikojen paras elokuva.
- elokuvatutkijoiden käyttämä verkkotyökalu.
- elokuvan diegeettinen muoto.
- elokuvakriittinen periaate, jonka mukaan määrä muuttuu laaduksi.

2) David Bordwellin määritelmän mukaan elokuvallinen tyyli

- on riippumaton elokuvallisista tekniikoista.
- on Alexander G. Baumgartenin elokuvateorian tärkein käsite.
- ei kuulu elokuvan konkreettiseen tekstuuriin.
- on elokuvallisten tekniikoiden systemaattista ja merkityksellistä käyttöä.

3) David Bordwellin ja Kristin Thompsonin elokuvatutkimukseen lanseeraama motivaation käsite juontuu

- amerikkalaisilta pragmatisteilta.
- brittiläisiltä empiristeiltä.
- venäläisiltä formalisteilta.
- ranskalaisilta eksistentialisteilta.

- 4) Mikä seuraavista ei kuulu Kimmo Laineen määrittelemiin 1930-luvun suomalaisen elokuvan tyyliihin?
- Kaliman futurismi
 - Tulion piktorialismi
 - Särkän teatricalismi
 - Vaalan klassisismi
- 5) Platonin mukaan
- kauneutta ei ole olemassa.
 - ei ole olemassa kauneutta, joka olisi aistihavainnon tai ajattelun kohde.
 - ei ole olemassa aistihavainnosta riippumatonta kauneutta.
 - on olemassa aistihavainnosta riippumatonta kauneutta.
- 6) Aristoteleen mukaan
- mikään aivan pieni eläin ei voi olla kaunis.
 - vain aivan pieni eläin voi olla kaunis.
 - koolla ei ole mitään tekemistä kauneuden kanssa.
 - koosta riippumatta mikään ei ole kaunista.
- 7) Mikä seuraavista on Plotinoksen käsitys?
- Kauneutta ei voida tajuta mitenkään.
 - Kauneus on jotain sellaista, mikä tajutaan ensi silmäyksellä.
 - Kauneus tuntuu vieraalta.
 - Kauneutta ei ole olemassa.
- 8) Esseen *Of the Standard of Taste* kirjoitti
- David Hume
 - Francis Bacon
 - Thomas More
 - George Santayana
- 9) Mikä seuraavista on Immanuel Kantin käsitys?
- Kauneus tunnustetaan totuuden käsitteen avulla.
 - Kauneus riippuu arvostelman tekijän intresseistä.
 - Kaunis on se, mikä ilman käsitettä tuottaa yleisesti mielihyvää.
 - Kauneus on samaa kuin hyödyllisyys.
- 10) George Dickien mukaan estetiikan kysymykset ovat kehittyneet
- etiikan teoriasta ja teologian teoriasta.
 - etiikan teoriasta ja psykologian teoriasta.
 - psykologian teoriasta ja sosiologian teoriasta.
 - kauneuden teoriasta ja taiteen teoriasta.
- 11) Judith Butlerin mukaan sosiaalinen sukupuoli
- on sosialismille ominainen aate.
 - on totta vain siinä määrin kuin se on tehty, suoritettu.
 - tarkoittaa sukupuolista tasa-arvoisuutta.
 - tarkoittaa sukupuolista eriarvoisuutta.

- 12) Feministisessä teatterintutkimuksessa
- kielletään sukupuolisuuden rooli teatterissa.
 - kiinnitetään erityistä huomiota siihen, kuinka sukupuoli tuotetaan teatterissa.
 - ei kiinnitetä huomiota sukupuolen tuottamiseen teatterissa.
 - kiinnitetään huomiota vain naistaiteilijoiden asemaan teatterissa.
- 13) Stuart Hallin erottelemia identiteettikäsityksen vaihteita ovat
- absoluuttinen subjekti, ehdoton subjekti ja riippumaton subjekti.
 - valistuksen subjekti, sosiologinen subjekti ja postmoderni subjekti.
 - relativismi, objektivismi ja positivismi.
 - tekijäsubjekti, välinesubjekti ja teossubjekti.
- 14) Historiaa ja historiankirjoitusta käsittelevien sekä yhteiskunnallista ja poliittista kritiikkiä esittävien intialaisten englanninkielisten romaanien buumin aloitti teos
- Edward W. Said, *Orientalism*
 - Salman Rushdie, *Midnight's Children*
 - Ronald B. Inden, *Imagining India*
 - Robert Young, *White Mythologies: Writing History and the West*
- 15) Teoksen *The Great Indian Novel* on kirjoittanut
- Mita Banerjee
 - Katherine Frank
 - Ashis Nandy
 - Shashi Tharoor
- 16) Subaltern Studies -ryhmän muodostivat
- amerikkalaiset postmodernistit.
 - Salman Rushdien ihailijat.
 - eräät intialaiset ja brittiläiset marxilaiset historiantutkijat.
 - buddhalaisen filosofian harrastajat.
- 17) Salman Rushdien narratiivisen teorian mukaan historiasta ei voi olla täydellistä versiota,
- koska historiasta ei voi kirjoittaa.
 - koska draama on filosofisempaa kuin historiankirjoitus.
 - koska historioitsijat eivät ymmärrä Darwinin evoluutio-oppia.
 - koska historian tosiasiat vääristyvät, myyttillistyvät ja muuttuvat kirjoittaessa.
- 18) Intian suuria kansalliseepoksia ovat
- Mahabharata ja Ramayana.
 - Kali ja Shiva.
 - Itihasa ja Kavya.
 - Karma ja Dharma.
- 19) Etnomusikologia
- tutkii musiikkia kulttuurina.
 - tutkii musiikkia kulttuurista riippumattomana ilmiönä.
 - ei tutki musiikkiteknologiaa.
 - ei tutki uusia musiikillisiä ilmiöitä.

Nimi: _____

Henkilötunnus: _____

20) Etnomusikologian tutkimuskohde

- a) voi olla vain vanha alkuperäiskansojen musiikki.
- b) voi olla mikä tahansa äänellinen tai musiikillinen ilmiö inhimillisenä ja sosiaalisena toimintana.
- c) ei voi olla mikä tahansa äänellinen tai musiikillinen ilmiö inhimillisenä ja sosiaalisena toimintana.
- d) voi olla mikä tahansa ilmiö.

21) Soveltava etnomusikologia

- a) tutkii musiikin kokemisesta riippumattomia esteettisiä arvoja.
- b) tutkii musiikin apriorisia ehtoja.
- c) pyrkii tuottamaan tietoa sosiaalisten ongelmien ratkaisemiseen.
- d) tuottaa objektiivisia musiikin arvottamisen kriteereitä.

Taiteiden tutkimuksen valintakoe 2018 – hyvän vastauksen piirteet

Helsingin yliopisto

Kokeen ennakkomateriaalit:

- Bacon Henry. Kohti vertailevaa tyyli tutkimusta. Ilmestynyt julkaisussa Lähikuva 1/2017.
- Heikkilä Martta. Miten käsitteellistää taidetta? Kritiikin kriisi ja taiteesta puhumisen monet kriteerit. Ilmestynyt julkaisussa Synteesi 3/2011.
- Kuisma Oiva. Kauneus. Artikkelijulkaistu filosofia.fi -sivustolla 2010, muokattu 2014.
- Maukola Riina. Puhuva pää ja riikinkukkona röyhistelevä ruumis. Kristiina-kuningattaren fiktiivinen sankari-identiteetti kahdella kansallisiinäyttämöllä. Ilmestynyt julkaisussa Naistutkimus 3/2008.
- Merivirta Raita. Salman Rushdien Keskiyön lapset ja sen kirjalliset perilliset länsimaisen historiankirjoituksen haastajina ja Intian historian uudelleenkirjoittajina. Ilmestynyt julkaisussa Kirjallisuudentutkimuksen aikakauslehti AVAIN 4/2013.
- Moisala Pirkko. Etnomusikologian uudet haasteet. Teoksessa Musiikki kulttuurina. Suomen Etnomusikologisen seuran julkaisuja 21. Helsinki 2013.

Kokeessa jaettavat aineistot:

· **Ooppera-arvio: Sebastian Fagerlundin Syyssonaatti on suomalainen oopperatapaus Charlotten rooli kruunaa Anne Sofie von Otterin loisteliaan laulajanuran.** Turun Sanomat 9.9.2017, Kulttuuri, Liisamaija Hautsalo

· Mari Koppinen *Helsingin Sanomat*, Kulttuuri
Julkaistu: 9.2.2018. **Saara Aallon ensimmäisen UMK-viisun voima on videossa**
Nyt on siirrytty kotikutoisuudesta Ruotsin Melodifestivalenin tasolle

Osa 1, monivalinta: oikeat vaihtoehdot

- 1 b
- 2 d
- 3 c
- 4 a
- 5 d
- 6 a
- 7 b
- 8 a

- 9 c
10 d
11 b
12 b
13 b
14 b
15 d
16 c
17 d
18 a
19 a
20 b
21 c

Vastaa monivalintatehtäviin (1–21) optisesti luettavalle vastauslomakkeelle. Valitse kunkin monivalintakohdan vaihtoehtoista yksi (1), joka lukemasi perusteella sopii väittämiin. Merkitse oikeana

pitämäsi vaihtoehto rastittamalla (X). Käytä lyijykynää. Mikäli haluat korjata vastauksesi, pyyhi virheellinen vastaus pyyhekumilla huolellisesti pois.

Viidestä ensimmäisestä oikeasta vastauksesta et saa pisteitä. Viiden oikean vastauksen jälkeen saat 2,5

pistettä jokaisesta oikeasta vastauksesta. Vääristä vastauksista saat nolla pistettä. Vastaamatta jättäminen tulkitaan vääräksi vastaukseksi.

Jos valitset vastausvaihtoehtoista enemmän kuin yhden (1), tulkitaan tämä vääräksi vastaukseksi, vaikka yksi valituista vastausvaihtoehtoista olisikin oikea vastaus.

Kokeen osassa 2 keskeisiä kriteereitä vastausten arvostelussa ovat asiasisältö, käsitteellinen selkeys, johdonmukaisuus ja kielellisen ilmaisun sujuvuus. Seuraavassa kuvataan niitä osa-alueita, joita sisältyy hyvään vastaukseen.

Tehtävä 2.1

Tehtävässä 2.1 pyydetään määrittelemään, mitä kritiikki on ja miten kritiikki ja taiteesta kirjoittaminen ovat muuttuneet. Maksimipisteisiin yltävässä vastauksessa kirjoittaja osoittaa artikkelissa "Miten käsitteellistä taidetta? Kritiikin kriisi ja taiteesta puhumisen monet kriteerit" esitettyjen asi tietojen hallintaa ja kykyä muodostaa selkeä kokonaiskuva annetusta aiheesta.

Heikkilän artikkeliin nojaten määritellään kritiikin tehtävä taideteoksen ja sen kokemuksen käsitteellistämisenä ja arvottamisena. Vastauksessa erotellaan kritiikki taideteoksen arvosteluna, laajemmin taiteesta kirjoittamisena sekä määritellään metakritiikki. Lisäksi käsitellään kritiikin syntyä Ranskassa 1700-luvulla ja sen laajentumista Saksassa. Vastauksessa tunnistetaan käsitteeseen "kritiikki" alun perin kreikan kielessä liittynyt merkitys "taito erotella asioita toisistaan". Kritiikin kriisin voidaankin tulkita johtuvan siitä, että nykykritiikki ei kykene tekemään erotteluja. Kriisi voidaan nähdä erottamattomana osa kritiikkiä, jonka luonteeseen kuuluvat kriisit ja valitsemisen pakko uusien taiteen ilmiöiden äärellä.

Vastauksessa käsitellään kritiikin muutosta ja väitettyä kriisiä, tuodaan esiin muutoksen taustalla oleva taloudellinen ja yhteiskunnallinen kehitys sekä tunnistetaan kritiikki vaikeasti määriteltävänä toiminnan alueena. Myös taiteen tuottamisen edellytyksissä ja taidemaailman käytännöissä tapahtuneet muutokset huomioidaan, samoin kritiikin ja sen julkaisualustojen määrällinen kasvu.

Vastauksessa tuodaan esille Heikkilän esiin nostamia journalismissa tapahtuneita muutoksia ja sitä, miten ne ilmenevät kritiikin kirjoittamisessa. Tällaisia seikkoja ovat esimerkiksi taiteen autonomisuuden kyseenalaistaminen, yleisjournalismin vahvistuminen ja viihteellistyminen. Lisäksi mainitaan taiteen arvottamisen perusteissa, kriitikon asemassa ja yleisösuhteessa tapahtunut muutos.

Myös kritiikissä tapahtuneiden muutosten taidefilosofinen tausta ja kysymys taiteen erityislaadusta tuodaan esiin. Kirjoittaja kuvaa murroksen juuret, jotka ulottuvat varhaisromantiikan filosofiaan. Lisäksi vastauksessa kerrotaan, miten modernismi, antimodernismi ja myöhemmin postmodernismi ovat vaikuttaneet kritiikkiin.

Tehtävä 2.2

Tehtävässä 2.2 hakija tarkastelee kahta, keskenään erilaista kritiikkitekstiä soveltamalla niiden tarkasteluun Heikkilän artikkelissa "Miten käsitteellistä taidetta? kritiikin kriisi ja taiteesta puhumisen monet kriteerit" esitettyjä näkemyksiä kritiikistä sekä sen ja taiteesta kirjoittamisen muutoksista. Kumpikin kritiikkiteksteistä on julkaistu suomalaisen sanomalehden kulttuurisivuilla. Maksimipisteisiin yltävä vastaus tarkastelee aineiston kahta tekstiä suhteessa Heikkilän artikkelin keskeisiin argumentteihin selkeällä ja johdonmukaisella tavalla. Se vertailee näitä kritiikkitekstejä toisiinsa monipuolisesti, systemaattisesti ja kriittisesti suhteessa Heikkilän pääajatuksiin.

Hyvässä vastauksessa ensinnäkin tunnistetaan ja määritellään kahden kritiikkitekstin keskeiset erot. Kirjoittaja osaa tuoda esiin sen, että toinen kritiikeistä (Hautsalo, *Turun Sanomat*) edustaa perinteisempää taiteen asiantuntijapuhetta, joka arvioi korkeakulttuuriin assosioituvaa taideteosta sekä tätä teosta koskevan esityksen ja sen eri osatekijöiden taiteellista laatua. Toinen kritiikkiteksteistä (Koppinen, *Helsingin Sanomat*) kytkeytyy useisiin Heikkilän artikkelissa mainittuihin kritiikin ja taiteesta kirjoittamisen muutoksiin. Keskeisiä näistä ovat viihteellisemmän materiaalin tulo osaksi lehtien kulttuurisivuja, yleisjournalistinen tyyli ja kirjoittaminen laajemmalle kuin vain taidetta tiiviisti harrastavalle yleisölle sekä uutismainen sisältö ja keskittyminen tekijään teoksen kustannuksella. Hyvässä vastauksessa mainitaan

myös, että siinä missä ensin kuvaillussa kritiikkitekstissä voi havaita oletuksen taiteen laatua koskevista yleispätevistä kriteereistä ja arvoista, toinen teksti lähestyy aiheenaan olevaa artistia ja musiikkivideota eksplisiittisesti kyseisen musiikkigenren puitteissa. Tässä tekstissä ei ole läsnä oletusta yleisistä, kaikenlaisen taiteen ja kulttuuriin arviointiin sopivista kriteereistä.

Toisaalta hyvässä vastauksessa huomioidaan myös kritiikkitekstejä yhdistävät piirteet ja se, ettei kumpikaan niistä edusta perinteistä kritiikkiä tai taiteesta kirjoittamisen murroksia yksiselitteisellä tavalla. Kirjoittaja osaa havainnoida, miten viihteellisempää lähestymistapaa edustavassa tekstissä on samalla myös perinteisiä kritiikin piirteitä, koska siinä kuitenkin arvotetaan tiettyä musiikkikappaletta ja videota tehden niiden rakenteeseen sekä estetiikkaan liittyviä huomioita. Tämänkin tekstin kirjoittaja siis esiintyy käsittelemänsä audiovisuaalisen ilmaisun asiantuntijana. Tältä osin molemmat tekstit toteuttavat Heikkilän määrittelemää kritiikin perustehtävää: ne käsitteellistävät ja arvottavat taiteen ja kulttuurin ilmiöitä. Hyvässä vastauksessa mainitaan lisäksi, että molemmat tekstit ilmentävät toistakin Heikkilän tekstissä esitettyä kritiikin olennaista piirrettä: sitä, että kritiikki perustuu väistämättä osittain kirjoittajansa subjektiiviseen, alun perin ei-kielelliseen kokemukseen yksittäisestä ja ainutkertaisesta taideteoksesta tai tapahtumasta.